

ГОРДІЄНКО С.Г.

НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЗАВДАНЬ З УДОСКОНАЛЕННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ЗАХИСТУ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ В УКРАЇНІ В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ

REGULATORY AND LEGAL REGULATION OF TASKS FOR IMPROVING INNOVATIVE ACTIVITIES AND PROTECTING INTELLECTUAL PROPERTY IN UKRAINE IN TODAY'S CONDITIONS

В статті наголошено, що негативні явища у сфері інноваційної діяльності, правової охорони та захисту інтелектуальної власності потребують вжиття невідкладних заходів як з боку вищого політичного керівництва держави, так і органів виконавчої влади на всіх рівнях. Доопрацювання потребує Концепція розвитку національної інноваційної системи України та Стратегія інноваційного розвитку України. Наголошено, на необхідності забезпечити посилення контролю за дотриманням норм Конституції України та вимог законів України «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про інноваційну діяльність», «Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки», «Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні», «Про спеціальний режим інноваційної діяльності технологічних парків», «Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій», «Про науковий парк «Київська політехніка», «Про вищу освіту», інших законів з питань наукової, науково-технічної та інноваційної діяльності, а також Постанови Верховної Ради України від «Про дотримання законодавства щодо розвитку науково-технічного потенціалу та інноваційної діяльності в Україні». Доведена необхідність активізувати формування законодавчої бази сучасної політики інноваційного розвитку економіки, формування конкурентоспроможного вітчизняного сектору науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт, підвищення конкурентоспроможності вітчизняної продукції, формування ринку інтелектуальної власності та структурної перебудови виробництва шляхом активного розвитку інноваційної інфраструктури, створення та сприятливого функціонування технологічних і наукових парків, бізнес-інкубаторів, інноваційних венчурних та інвестиційних фондів і фінансово-кредитних установ, територій пріоритетного розвитку. Зроблено висновок, про необхідність вжити заходів щодо організації розроблення стратегії розвитку України на інноваційній основі на тривалу перспективу (понад 20 років) та забезпечити відповідно до Закону України «Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України» розроблення прогнозу економічного і соціального розвитку України на середньостроковий період. Аудит і реформування науково-інноваційної системи України та правової охорони інтелектуальної власності в Україні дасть можливість: створити прозору та ефективну структуру державного управління сферою інноваційної діяльності та інтелектуальної власності; поліпшити якість та підвищити ефективність роботи органів управління даної державної системи; спростити та забезпечити прозорість процедур набуття й розпорядження правами інтелектуальної власності; забезпечити впровадження ефективного механізму захисту прав інтелектуальної власності; створити умови для розбудови національної інноваційної системи.

Ключові слова: держава, інформаційна політика, кібербезпека, критична інфраструктури, інноваційна діяльність.

The article emphasizes that negative phenomena in the field of innovative activity, legal protection and protection of intellectual property require the adoption of urgent measures both by the top political leadership of the state and executive authorities at all levels. The Concept of the Development of the National Innovation System of Ukraine and the Strategy of the Innovation Development of Ukraine require revision. It was emphasized that it is necessary to ensure the strengthening of control over compliance with the norms of the Constitution of Ukraine and the requirements of the laws of Ukraine "On scientific and scientific and technical activity", "On innovative activity", "On priority areas of development of science and technology", "On priority areas of innovative activity in Ukraine", "On the special regime of innovative activities of technology parks", "On state regulation of activities in the field of technology transfer", "On the science park "Kyiv Polytechnic", "On higher education", other laws on scientific, scientific, technical and innovative activities, as well as the Resolution of the Verkhovna Rada of Ukraine from "On compliance with the legislation on the development of scientific and technical potential and innovative activities in Ukraine". It is proven necessary to intensify the formation of the legislative framework of the modern policy of innovative development of the economy, the formation of a competitive domestic sector of research and development works, the increase of the competitiveness of domestic products, the formation of the intellectual property market and the structural restructuring of production through the active development of innovative infrastructure, the creation and favorable functioning of technological and science parks, business incubators, innovative venture and investment funds and financial and credit institutions, priority development areas. It was concluded that it is necessary to take measures to organize the development of Ukraine's development strategy on an innovative basis for a long-term perspective (more than 20 years) and to ensure, in accordance with the Law of Ukraine "On State Forecasting and Development of Economic and Social Development Programs of Ukraine", the development of a forecast of the economic and social development of Ukraine for the medium term. The audit and reform of the scientific and innovative system of Ukraine and the legal protection of intellectual property in Ukraine will provide an opportunity to: create a transparent and effective structure of state management in the sphere of innovative activity and intellectual property; to improve the quality and increase the efficiency of the management bodies of this state system; to simplify and ensure transparency of procedures for acquiring and disposing of intellectual property rights; ensure the implementation of an effective mechanism for the protection of intellectual property rights; to create conditions for the development of the national innovation system.

Key words: *state, information policy, cyber security, critical infrastructure, innovative activity.*

Актуальність теми. Як нами неодноразово зазначалося раніше, що сухі формальні повідомлення та цифри про стан інноваційної діяльності та захисту інтелектуальної власності в Україні та певні досягнення не відображають якісних характеристик даного явища.

Адже саме даний елемент розвитку української державності, який вказує на якісну сторону державної системи інноваційної діяльності та захисту інтелектуальної власності відображає потенційні і реальні можливості України до інноваційного розвитку та її інтеграції до світової економічної системи за яку так бореться вся система влади.

Задля цього, у подальшому ми наведемо завдання які визначені апаратом влади та управління, та ступінь їх виконання державними органами і структурами із розвитку інноватики в Україні.

Виклад основного матеріалу. Опис якісного стану та завдань зазначеної системи ми почнемо з 2001 року.

Так, Указом Президента України від 27.04.01 р. «Про заходи щодо охорони інтелектуальної власності в Україні», з метою забезпечення конституційних прав громадян на захист інтелектуальної власності, сприятливих умов для створення об'єктів інтелектуальної власності, розвитку українського ринку цих об'єктів Кабінету Міністрів України необхідно:

1) розробити та затвердити до 1 серпня 2001 року програму державного сприяння охороні інтелектуальної власності, спрямовану на формування цивілізованого ринку об'єктів інтелектуальної власності та забезпечення ефективного захисту прав на об'єкти інтелектуальної власності;

2) вжити в установленому порядку:

– заходів щодо приєднання України до Міжнародної конвенції про охорону прав виконавців, виробників фонограм і організацій мовлення, підписаної в м. Римі 26 жовтня 1961 року, Договору Всесвітньої організації інтелектуальної власності про авторське право, підписаного в м. Женеві 20 грудня 1996 року, Договору Всесвітньої організації інтелектуальної власності про виконання і фонограми, підписаного в м. Женеві 20 грудня 1996 року, Женевського акту Гаазької конвенції про міжнародну реєстрацію промислових знаків, підписаного в м. Женеві 2 липня 1999 року, Договору про патентне право, підписаного в м. Женеві 1 червня 2000 року;

– удосконалення законодавства України у сфері інтелектуальної власності з урахуванням положень міжнародних договорів України, а також Угоди про торговельні аспекти прав інтелектуальної власності (Угода TRIPs);

– забезпечення належного супроводження у Верховній Раді України проекту закону про особливості державного регулювання підприємницької діяльності у сфері виробництва, експорту та імпорту дисків для лазерних систем зчитування;

– підготовки та внесення на розгляд Верховної Ради України відповідних законопроектів;

– запровадження механізмів державної підтримки патентування вітчизняних об'єктів інтелектуальної власності в іноземних державах;

– нормативного врегулювання методики оцінки вартості об'єктів інтелектуальної власності та впорядкування оціночної діяльності у сфері інтелектуальної власності;

– розроблення та затвердження до 1 липня 2001 року порядку переміщення через митний кордон України товарів або предметів, на які поширюються права інтелектуальної власності;

– проведення до 1 січня 2003 року інвентаризації об'єктів інтелектуальної власності, під час створення яких використовувалися кошти державного бюджету та державних цільових фондів;

– утворення у складі Міністерства внутрішніх справ України, Служби безпеки України спеціальних підрозділів боротьби з правопорушеннями у сфері інтелектуальної власності, у складі Державного департаменту інтелектуальної власності – підрозділу інспекторів з питань інтелектуальної власності;

– підготовки за державним замовленням фахівців з питань інтелектуальної власності для органів державної влади та закладів освіти, науки, культури державної форми власності;

– вивчити питання щодо створення спеціалізованого патентного суду;

– ініціювати проведення парламентських слухань з питань охорони інтелектуальної власності в Україні;

– розглянути питання щодо створення протягом 2001 – 2002 років регіональних відділень Державного департаменту інтелектуальної власності [1].

На наше переконання, даний Указ є першим і останнім нормативним документом, спрямованим на удосконалення якісного стану інноваційної діяльності та захисту інтелектуальної власності в Україні, а його виконання є негативно вражаючим за своїм станом.

Достатньо інформативними та виваженими є матеріали парламентських слухань «Захист прав інтелектуальної власності в Україні: проблеми законодавчого забезпечення та правозастосування», які відбулися 21 березня 2007 р.

Парламентом вимагається від Кабінету Міністрів України до 1 січня 2008 року проінформувати Верховну Раду України про стан виконання Рекомендацій за підсумками парламентських слухань «Захист прав інтелектуальної власності в Україні: проблеми законодавчого забезпечення та правозастосування».

З урахуванням зазначеного вище учасники парламентських слухань дають свої рекомендації Верховній Раді України, Верховному Суду України, Комітету Верховної Ради України з питань науки і освіти, Кабінету Міністрів України, Міністерству освіти і науки України.

Вважається, що реалізація повного пакету рекомендацій сприятиме подальшому розвитку та якісному вдосконаленню системи правової охорони інтелектуальної власності в Україні, прискоренню економічного розвитку і підвищенню міжнародного іміджу нашої держави [2].

Беззаперечним фактом являється те, що зазначені заходи виконано лише за поодинокими пунктами!!!

На чергових Парламентських слуханнях «Національна інноваційна система України: проблеми формування та реалізації», що відбулися 20 червня 2007 р. наголошується, що зазначені проблеми обговорюються в Україні вже не перший раз: їм були присвячені парламентські слухання «Захист прав інтелектуальної власності в Україні: проблеми законодавчого забезпечення та правозастосування» (21 березня 2007 р.), слухання в Комітеті з питань науки і освіти «Інноваційна діяльність в Україні: проблеми та шляхи їх вирішення» (29 листопада 2006 р.), «Стратегія інноваційного розвитку України на 2010–2020 роки в умовах глобалізаційних викликів» (17 червня 2009 р.) тощо.

У зв'язку з цим, Верховна Рада України постановляє Кабінету Міністрів України до 1 січня 2008 року поінформувати Верховну Раду України про стан виконання Рекомендацій, схвалених цією Постановою.

З метою виконання першочергових заходів у напрямі формування та розвитку національної інноваційної системи знову дає рекомендації Кабінету Міністрів України, Комітету Верховної Ради України з питань науки і освіти, Комітетам та фракціям Верховної Ради України сприяти розвитку та вдосконаленню правової бази науково-технічної та інноваційної сфери, в межах поноважень посилити контроль за виконанням норм відповідних законів.

Під час затвердження Державного бюджету України на 2008 рік та на наступні роки виходити з необхідності фінансування розвитку науки і науково-технічної сфери у межах та обсягах згідно із законами України «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки», «Про освіту», «Про вищу освіту», зокрема фінансування Державного фонду фундаментальних досліджень у розмірі 0,1 відсотка ВВП [3].

21 листопада 2008 року РНБО України прийняла рішення «Про право і захист інтелектуальної власності та посилення її ролі у формуванні національного багатства». Однак, як свідчить запит народного депутата Верховної Ради України Полохала В. І. від 20 лютого 2009 року щодо безпрецедентного затягування Секретаріатом Президента України введення в дію рішення Ради національної безпеки і оборони України від 21 листопада 2008 року «Про право і захист інтелектуальної власності та посилення її ролі у формуванні національного багатства», попередньо підтриманий 342 народними депутатами України воно ще не було введене в дію [4], як і сьогодні. Ажده будь-яка інформація стосовно нього відсутня на урядових порталах!!!

Постанова Верховної Ради України від 11 лютого 2015 року «Про стан та законодавче забезпечення розвитку науки та науково-технічної сфери держави» зобов'язує Кабінет Міністрів України до 1 вересня 2015 року проінформувати Верховну Раду України про стан реалізації Рекомендацій парламентських слухань, схвалених цією Постановою, а контроль за виконанням цієї Постанови покласти на Комітет Верховної Ради України з питань науки і освіти.

Надалі зазначеною постановою надаються рекомендації Президенту України, Верховній Раді України, Комітету Верховної Ради України з питань науки і освіти, Кабінету Міністрів України, Міністерству фінансів України, Міністерству освіти і науки України, Міністерству освіти і науки України та Міністерству фінансів України, Міністерству освіти і науки України та Національній академії педагогічних наук України, Міністерству аграрної політики та продовольства України та Національній академії аграрних наук України, Міністерству охорони здоров'я України та Національній академії медичних наук України, Міністерству соціальної політики України стосовно різних аспектів удосконалення зазначеної сфери [5].

Указ Президента України від 26 травня 2015 року «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 6 травня 2015 року «Про Стратегію національної безпеки України» зобов'язує Кабінет Міністрів України розробити та внести у місячний строк в установленому порядку на розгляд Ради національної безпеки і оборони України комплексні пропозиції щодо реформування органів сектору безпеки і оборони України; забезпечити підготовку до 25 червня 2015 року з метою забезпечення послідовного переозброєння Збройних Сил України та інших військових формувань на нові зразки озброєння та військової техніки проекту концепції Державної цільової оборонної програми розвитку озброєння та військової техніки на період 2016 – 2020 років; підготувати разом із Національним інститутом стратегічних досліджень і подати в установленому порядку пропозиції щодо системи індикаторів (показників) стану національної безпеки.

Пріоритетом з підвищення обороноздатності держави є реформування Збройних Сил України з метою забезпечення їх ефективності, мобільності, оснащення сучасним озброєнням, військовою і спеціальною технікою та на основі цього – спроможності забезпечити оборону держави.

Реформування та розвиток сектору безпеки залежить в першу чергу від інформаційної, кібернетичної безпеки та захисту державної таємниці.

Одним з найважливіших завдань із забезпечення економічної безпеки є формування сприятливого бізнес-клімату та умов для прискореного інноваційного розвитку економіки; розвитку оборонно-промислового комплексу як потужного високотехнологічного сектору економіки, здатного відігравати ключову роль у її прискореній інноваційній модернізації; забезпечення наступальності заходів політики інформаційної безпеки на основі асиметричних дій проти всіх форм і проявів інформаційної агресії; розробка і реалізація скоординованої інформаційної політики органів державної влади; удосконалення професійної підготовки у сфері інформаційної безпеки [6].

Розпорядженням КМ України від 4 червня 2015 р. № 575-р затверджено «План заходів з реалізації Концепції реформування державної політики в інноваційній сфері на 2015-2019 роки» зобов'язало всі міністерства, інші центральні органи виконавчої влади, Національну академію наук, національні галузеві академії наук щороку до 15 лютого інформувати Міністерство освіти і науки про стан виконання затвердженого цим розпорядженням плану заходів за формою, встановленою Міністерством, для подання до 1 травня Кабінетові Міністрів України узагальненої інформації.

Задля їх вирішення необхідним вбачається реформування системи державного замовлення на виконання науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт; створення сприятливих умов для активізації інноваційної діяльності, впровадження інновацій, функціонування інноваційної інфраструктури; впровадження результатів наукових досліджень, винаходів та технологій, забезпечення реалізації прав на об'єкти інтелектуальної власності; формування інноваційної культури тощо [7].

Постанова Верховної Ради України від 14 квітня 2016 р. «Програма діяльності Кабінету Міністрів України» визначає, що діяльність Кабінету Міністрів України зосереджується на відновленні національного військово-промислового комплексу, зокрема шляхом розміщення державного оборонного замовлення та реалізації програм міжнародного співробітництва, залученні інвестицій, поліпшення умов ведення бізнесу, запровадженні механізмів страхування ризиків інвесторів, у тому числі іноземних, забезпечення ефективного захисту прав інтелектуальної власності, розвитку високотехнологічних виробництв, індустріальної та інноваційної інфраструктури, запровадження механізмів комерціалізації результатів наукових робіт і трансферу технологій з метою розвитку національних наукових центрів, підвищенні якості освіти, зокрема, за рахунок залучення інвестицій та розширення переліку освітніх послуг, оновлення освітніх стандартів з метою формування в учнів необхідних для життя компетентностей; стимулювання інвестицій роботодавців у матеріально-технічну базу професійно-технічних навчальних закладів, зокрема в рамках проектів державно-приватного партнерства; запровадження ефективної системи атестації наукових установ, грантової системи фінансування наукових досліджень; сприяння комерціалізації результатів наукових робіт та створення дієвої системи трансферу технологій [8].

Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 27 травня 2016 р. № 418-р «Про затвердження плану пріоритетних дій Уряду на 2016 рік», а саме пунктами 10, 11 та 12 визначено необхідність створення умов для розвитку інноваційних підприємств і широкого впровадження інноваційних технологій в усіх галузях економіки є нагальною метою, яка передбачає в першу чергу аудит і реформування науково-інноваційної системи України, тобто одержання об'єктивної комплексної оцінки системи з рекомендаціями [9].

До кінця року 2016 року Кабінетом Міністрів України планується:

- проведення аудиту науково-інноваційної системи (за участю представників Європейської Комісії);
- підготовка та обговорення проекту звіту за результатами проведеного аудиту (за участю представників Європейської Комісії);
- оприлюднення остаточного звіту з рекомендаціями представників Європейської Комісії;
- у рамках створення Наукового комітету Національної ради питань розвитку науки і технологій [10].

Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 1 червня 2016 р. № 402-р «Про схвалення Концепції реформування державної системи правової охорони інтелектуальної власності в Україні» ухвалено Концепцію реформування державної системи правової охорони інтелектуальної власності в Україні.

Разом з тим, Міністерству економічного розвитку і торгівлі разом із заінтересованими центральними органами виконавчої влади розробити та подати у місячний строк Кабінетові Міністрів України план заходів з реалізації Концепції, схваленої цим розпорядженням.

Дивно, але зазначене розпорядження не враховує положень розпорядження від 27 травня 2016 р. № 418-р «Про затвердження плану пріоритетних дій Уряду на 2016 рік» [11].

А ТЕПЕР СТОСОВНО ОЧІКУВАНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ І СПОСОБІВ ЇХ ВИКОНАННЯ.

Мінекономрозвитку на виконання пункту 2 Розпорядження Кабінету Міністрів України від 01.06.2016 № 402-р «Про схвалення Концепції реформування державної системи правової охорони інтелектуальної власності в Україні» було розроблено план заходів з реалізації концепції, який було схвалено на засіданні уряду 23.08.2016.

23 серпня 2016 р. оприлюднено розпорядження Кабінету Міністрів України «План заходів з реалізації Концепції реформування державної системи правової охорони інтелектуальної власності в Україні».

Останнім передбачено запровадження прозорої дворівневої структури державної системи правової охорони інтелектуальної власності, реорганізацію системи колективного управління майновими авторськими та суміжними правами, удосконалення національного законодавства та його гармонізація із законодавством ЄС [12].

Відповідно до Програми діяльності Кабінету Міністрів України, схваленої постановою Верховної Ради України від 14 квітня 2016 р. № 1099-VIII [13], та на виконання пункту 174 плану дій Кабінету Міністрів України на 2016 рік, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 16 березня 2016 р. № 184 [14] реалізація Концепції дасть можливість:

- створити прозору та ефективну структуру державного управління сферою інтелектуальної власності;
- поліпшити якість та підвищити ефективність роботи органів управління державної системи правової охорони інтелектуальної власності;
- спростити та забезпечити прозорість процедур набуття й розпорядження правами інтелектуальної власності;
- підвищити якість охоронних документів у сфері інтелектуальної власності;
- забезпечити впровадження ефективного механізму захисту прав інтелектуальної власності;
- створити умови для розбудови національної інноваційної системи [15].

На підставі викладеного вище вбачається те, що популістська позиція керівництва держави стосовно інформаційної політики України пов'язується з наслідками, а не з причинами сучасного стану кібербезпеки її критичної інфраструктури; стану інноваційної діяльності та захисту інтелектуальної власності. Тобто, в першу чергу слід детально проаналізувати стан проблеми, виявити первинне та вторинне, причинно-наслідкові зв'язки і лише потім ставити завдання органам влади та управління.

Це підтверджується наступним.

Указ Президента України від 27 січня 2016 року «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України «Про Стратегію кібербезпеки України» затверджує Стратегію кібербезпеки України і доручає секретареві Ради національної безпеки і оборони України подати у місячний строк на розгляд Президентові України проект Положення про Національний координаційний центр кібербезпеки.

Зазначені рішення впливають із того, що стрімкий розвиток інформаційних технологій поступово трансформує світ. Відкритий та вільний кіберпростір розширює свободу і можливості людей, збагачує суспільство, створює новий глобальний інтерактивний ринок ідей, досліджень та інновацій [16].

Указ Президента України від 25 лютого 2017 року «Про Доктрину інформаційної безпеки України» зазначає, що комплексний характер актуальних загроз національній безпеці в інформаційній сфері потребує визначення інноваційних підходів до формування системи захисту та розвитку інформаційного простору в умовах глобалізації та вільного обігу інформації.

Доктрина інформаційної безпеки України визначає національні інтереси України в інформаційній сфері, загрози їх реалізації, напрями і пріоритети державної політики в інформаційній сфері.

Метою Доктрини є уточнення засад формування та реалізації державної інформаційної політики, насамперед щодо протидії руйнівному інформаційному впливу Російської Федерації в умовах розв'язаної нею гібридної війни.

Зважаючи на особливі умови, забезпечення реалізації Доктрини можливе лише за умови належної координації заходів, здійснюваних усіма державними органами. Ключові заходи відповідно до положень Доктрини визначатиме Рада національної безпеки і оборони України [17].

Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 10 березня 2017 р. № 155-р «Про затвердження плану заходів на 2017 рік з реалізації Стратегії кібербезпеки України» визначено таке.

Міністерствам, іншим центральним органам виконавчої влади за участю Служби безпеки, Служби зовнішньої розвідки, Національного банку забезпечити:

1) виконання затвердженого цим розпорядженням плану заходів у межах бюджетних призначень, передбачених на поточний рік;

2) формування бюджетних запитів на наступні роки з урахуванням фінансування заходів відповідно до пріоритетів та напрямів, передбачених Стратегією кібербезпеки України;

3) подання Адміністрації Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації:
– до 15 червня та 15 грудня даних про хід виконання плану заходів, затвердженого цим розпорядженням, для їх узагальнення та інформування зазначеною Адміністрацією Апарату Ради національної безпеки і оборони України та Кабінету Міністрів України;

– до 1 вересня пропозицій до плану заходів на 2018 рік з реалізації Стратегії кібербезпеки України [18].

Відзначаючи, що наука і освіта продовжують втрачати функції впливу на соціально-економічний розвиток держави, а показники науково-технічного потенціалу досягли критичного рівня, що створює реальні загрози національній безпеці України, учасники парламентських слухань на тему: «Про стан та проблеми фінансування освіти і науки в Україні» вважають неприпустимим руйнування усталеної системи освіти і науки та знову надають рекомендації Верховній Раді України, Кабінету Міністрів України, Міністерству освіти і науки України, Міністерству освіти і науки України спільно з Національною академією наук України, національними галузевими академіями наук, Національній академії наук України, національним галузевим академіям наук, місцевим органам виконавчої влади, органам місцевого самоврядування [19].

Постанова Кабінету Міністрів України від 13 грудня 2017 р. «Про зміни, що вносяться до актів Кабінету Міністрів України з питань інтелектуальної власності» фактично змінює за текстом 17 інших постанов лише назву ДСІВ на Мінекономрозвитку [20], тобто ніяким чином не змінює змістовну сторону цих постанов!!!

Основним підсумком роботи з вирішення практичних проблем удосконалення інноваційної діяльності та захисту інтелектуальної власності в Україні є те, що інноваційний розвиток Українського суспільства здійснюється масштабно, але стихійно. Останнє є негативною, тривожною і можна сказати загрозливою тенденцією.

Виходячи з викладеного існує потреба в перегляді й актуалізації змісту державної наукової політики, визначеності її доктринальних завдань та стратегічних напрямів, а також у створенні простих, зрозумілих науковцям, владі та суспільству механізмів забезпечення зростання ролі науки та її інноваційного потенціалу в соціально-економічному розвитку країни.

У зв'язку з цим головним завданням є консолідація зусиль законодавців, урядових, наукових, бізнесових кіл суспільства на оптимальному комплексному вирішенні методологічних, стратегічних і тактичних проблем формування національної інноваційної системи, виробленні стратегії інноваційного розвитку України в умовах глобалізаційних викликів, що дає змогу відкрити перспективи для впровадження інноваційної моделі розвитку країни і тим самим забезпечити її конкурентоспроможність.

Державна інноваційна політика – це окремий напрямок економіко-правової політики держави, в рамках якої розробляється та реалізується система заходів державного регулювання зі стимулювання, планування, управління, підтримки та контролю за інноваційними процесами, що мають місце в науково-технічній, виробничій та інших сферах соціально-економічного життя країни. Предметом державної інноваційної політики, вважаємо, має бути визнано національну інноваційну систему, щодо якої держава виконує, насамперед, забезпечувальну, координаційну та контрольну функції.

Особливість інноваційної політики держави як окремого напрямку її політики полягає в тому, що вона покликана забезпечити перехід економічної системи держави на інноваційний шлях розвитку.

У даний час на території України необхідно враховувати норми майже 280 нормативно-правових актів державного і міждержавного характеру якими тим, чи іншим чином визначається різного роду «інноваційність» діяльності держави.

З метою повного та узгодженого правового забезпечення функціонування національної інноваційної системи, як вихід – доцільно здійснити кодифікацію законодавства України про інноваційну діяльність, результатом якої має стати комплексний нормативно-правовий акт (наприклад, Інноваційний кодекс).

У даний час сукупність нормативно-правових актів є надто складною для розуміння, містить у собі величезну кількість корисної інформації, яка на превеликий жаль абсолютно не систематизована. Останнє призводить до складності їх застосування на практиці у.

Таким чином, з метою підвищення ефективності застосування законодавства та державного регулювання у сфері промислової власності необхідно:

– Взяти не до відома, як це рекомендують парламентарі, а до виконання проблеми законодавчого забезпечення та правозастосування слухань «Інноваційна діяльність в Україні: проблеми та шляхи їх вирішення», «Національна інноваційна система України: проблеми формування та реалізації», «Захист прав інтелектуальної власності в Україні: проблеми законодавчого забезпечення та правозастосування», рішення РНБО «Про право і захист інтелектуальної власності та посилення її ролі у формуванні національного багатства» та Указу Президента України «Про заходи щодо охорони інтелектуальної власності в Україні» тощо.

– Кабінету Міністрів України створити єдиний центральний орган виконавчої влади у сфері інтелектуальної власності та вжити невідкладних заходів щодо реформування системи державного регулювання і управління у сфері науково-технічної та інноваційної діяльності, правової охорони і захисту інтелектуальної власності з метою проведення єдиної науково-технічної та інноваційної політики, ефективного використання бюджетних коштів для реалізації інноваційних проєктів і програм, ефективного функціонування системи охорони промислової власності, підвищення відповідальності за реалізацію державної політики.

– Розробити та внести на розгляд Верховної Ради України Програму розвитку державної системи охорони інтелектуальної власності в Україні і зміни до Закону України «Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні» в частині перегляду та коригування пріоритетних напрямів інноваційного розвитку з метою стимулювання інноваційної діяльності.

– Привести згідно Закону України «Про спеціальний режим інноваційної діяльності технологічних парків» порядок реєстрації технопарків, спростити процедуру експертизи та реєстрації інноваційних проєктів, у тому числі проєктів технологічних парків.

– Прискорити розроблення та прийняття проєктів постанов Кабінету Міністрів України, необхідних для практичного запровадження ефективного механізму інноваційної діяльності.

– Забезпечити проведення інвентаризації інформаційних ресурсів та об'єктів інтелектуальної власності щодо можливостей їх подальшої комерціалізації.

Виходячи з викладеного вище, вважається доцільним лише один єдиний висновок: зазначена сфера державної діяльності вимагає негайного реформування шляхом систематизації норм права з чіткого визначення компетенції державних органів та організацій з питань інноваційної та науково-технічної діяльності та трансферу технологій.

Негативні явища у сфері інноваційної діяльності, правової охорони та захисту інтелектуальної власності потребують вжиття невідкладних заходів як з боку вищого політичного керівництва держави, так і органів виконавчої влади на всіх рівнях.

Доопрацювання потребує Концепція розвитку національної інноваційної системи України та Стратегія інноваційного розвитку України.

Необхідно забезпечити посилення контролю за дотриманням норм Конституції України та вимог законів України «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про інноваційну діяльність», «Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки», «Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні», «Про спеціальний режим інноваційної діяльності технологічних парків», «Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій», «Про науковий парк «Київська політехніка», «Про вищу освіту», інших законів з питань наукової, науково-технічної та інноваційної діяльності, а також Постанови Верховної Ради України від «Про дотримання законодавства щодо розвитку науково-технічного потенціалу та інноваційної діяльності в Україні».

Під час затвердження Державного бюджету України виходити з необхідності фінансування розвитку науки і науково-технічної сфери у межах та обсягах згідно із законами України «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки», «Про освіту», «Про вищу освіту», зокрема фінансування Державного фонду фундаментальних досліджень у розмірі 0,1 відсотка ВВП.

Активізувати формування законодавчої бази сучасної політики інноваційного розвитку економіки, формування конкурентоспроможного вітчизняного сектору науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт, підвищення конкурентоспроможності вітчизняної продукції, формування ринку інтелектуальної власності та структурної перебудови виробництва шляхом активного розвитку інноваційної інфраструктури, створення та сприятливого функціонування технологічних і наукових парків, бізнес-інкубаторів, інноваційних венчурних та інвестиційних фондів і фінансово-кредитних установ, територій пріоритетного розвитку та наукоградів тощо.

Підготувати та подати зміни до таких законів України «Про здійснення державних закупівель», «Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки» щодо вдосконалення системи розроблення та наукового обґрунтування пріоритетних напрямів; включення до пріоритетних напрямів фундаментальних досліджень та прикладних наукових досліджень робіт із створення перспективних зразків високотехнологічної техніки (зокрема ракетно-космічної); «Про державно-приватне партнерство», «Про наукові парки» та інших законів щодо визначення організаційно-правової форми господарювання наукового парку «Про спеціальний режим інноваційної діяльності технологічних парків» щодо спрощення процедури створення технологічних парків та запровадження сприятливих економічних умов їх діяльності; «Про загальнодержавну комплексну програму розвитку високих наукоємних технологій» як загальнодержавну цільову науково-технічну програму реалізації пріоритетних напрямів інноваційної діяльності, затверджених Законом України «Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні»; «Про інноваційну діяльність» щодо формування національної інноваційної системи, розвитку інноваційної інфраструктури, розвитку державно-приватного партнерства, венчурного фінансування.

Вжити заходів щодо організації розроблення стратегії розвитку України на інноваційній основі на тривалу перспективу (понад 20 років) та забезпечити відповідно до Закону України «Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України» розроблення прогнозу економічного і соціального розвитку України на середньостроковий період.

Аудит і реформування науково-інноваційної системи України та правової охорони інтелектуальної власності в Україні дасть можливість:

- створити прозору та ефективну структуру державного управління сферою інноваційної діяльності та інтелектуальної власності;
- поліпшити якість та підвищити ефективність роботи органів управління даної державної системи;
- спростити та забезпечити прозорість процедур набуття й розпорядження правами інтелектуальної власності;
- забезпечити впровадження ефективного механізму захисту прав інтелектуальної власності;
- створити умови для розбудови національної інноваційної системи.

Список використаних джерел:

1. Указ Президента України від 27.04.01 р. № 285/2001 «Про заходи щодо охорони інтелектуальної власності в Україні».
2. Постанова Верховної Ради України «Про Рекомендації парламентських слухань «Захист прав інтелектуальної власності в Україні: проблеми законодавчого забезпечення та правозастосування». *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*. 2007. N 45, ст. 524).
3. Постанова Верховної Ради України від 27 червня 2007 року N 1244-V «Про Рекомендації парламентських слухань на тему: «Національна інноваційна система України: проблеми формування та реалізації». *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*. 2007. N 46, ст. 525).
4. Постанова Верховної Ради України 20 лютого 2009 року № 1033-VI «Про направлення депутатського запиту народного депутата України Полохала В.І. Президенту України».
5. Постанова Верховної Ради України від 11 лютого 2015 року № 182-VIII «Про стан та законодавче забезпечення розвитку науки та науково-технічної сфери держави». *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*. 2015. № 16. С. 117.
6. Указ Президента України від 26 травня 2015 року № 287/2015 «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 6 травня 2015 року «Про Стратегію національної безпеки України».
7. Розпорядження КМ України від 4 червня 2015 р. № 575-р затверджено «План заходів з реалізації Концепції реформування державної політики в інноваційній сфері на 2015–2019 роки».

8. Постанова Верховної Ради України від 14 квітня 2016 р. № 1099-VIII «Програма діяльності Кабінету Міністрів України». *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*. 2016. № 18, ст. 208).
9. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 27 травня 2016 р. № 418-р «Про затвердження плану пріоритетних дій Уряду на 2016 рік».
10. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 27 травня 2016 р. № 418-р «Про затвердження плану пріоритетних дій Уряду на 2016 рік».
11. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 27 травня 2016 р. № 418-р «Про затвердження плану пріоритетних дій Уряду на 2016 рік».
12. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 23 серпня 2016 р. № 632-р. «План заходів з реалізації Концепції реформування державної системи правової охорони інтелектуальної власності в Україні».
13. Постанова Верховної Ради України від 14 квітня 2016 р. № 1099-VIII «Програма діяльності Кабінету Міністрів України». *Відомості Верховної Ради (ВВР)*. 2016. № 18, ст. 208).
14. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 16 березня 2016 р. № 184 «Про затвердження плану дій Кабінету Міністрів України на 2016 рік».
15. Гордієнко С. Г. Чиновництво України та її інтелектуальна власність. Матеріали науково-практичної конференції, 17 травня 2016 р., м. Київ / упорядн. Дорогих С. О. К. : НДІП НАПрН України, Науково-дослідний інститут інтелектуальної власності НАПрНУ, Навчально-науковий центр інформаційного права та правових питань інформаційних технологій ФСП НТУУ «КПІ». 2016. 227 с.
16. Указ Президента України від 27 січня 2016 року № 96/2016 «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України «Про Стратегію кібербезпеки України».
17. Указ Президента України від 25 лютого 2017 року № 47/2017 «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 29 грудня 2016 року «Про Доктрину інформаційної безпеки України».
18. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 10 березня 2017 р. № 155-р «Про затвердження плану заходів на 2017 рік з реалізації Стратегії кібербезпеки України».
19. Постанова Верховної Ради України від 12 липня 2017 року № 2133-VIII «Про Рекомендації парламентських слухань на тему: «Про стан та проблеми фінансування освіти і науки в Україні».
20. Постанова Кабінету Міністрів України від 13 грудня 2017 р. № 998 «Про зміни, що вносяться до актів Кабінету Міністрів України з питань інтелектуальної власності».